

**PLAN DZIAŁANIA
KT 163 ds. Lin i Transportu Linowego**

STRESZCZENIE

Zakres tematyczny prac KT 163 obejmuje terminologię, klasyfikację, wytyczne projektowania, doboru lin stalowych i urządzeń transportu linowego oraz normy parametryczne.

Do urządzeń transportu linowego stosuje się zarówno prawo Unii Europejskiej dotyczące tzw. harmonizacji technicznej oraz nadzoru rynku jak również prawo krajowe, które obejmuje także szczególny nadzór nad eksploatacją tych urządzeń.

Zasadniczo urządzenia transportu linowego należą do *urządzeń transportu bliskiego*, które objęte są szczególnym nadzorem na etapie eksploatacji w warunkach krajowych, zgodnie z przepisami prawa ujętymi w *ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz.U. z 2019 r., poz. 667 z późn.zm.)*.

Stronami zainteresowanymi stosowaniem norm opracowywanych w KT 163 są przede wszystkim producenci, dystrybutorzy oraz użytkownicy lin stalowych i urządzeń transportu linowego oraz jednostki certyfikujące oceniające zgodność z zasadniczymi wymaganiami określonymi w odpowiednich dyrektywach/rozporządzeniach nowego podejścia tematycznie związanych z urządzeniami transportu linowego (maszynami wg dyrektywy w sprawie maszyn 2006/42/WE) z wykorzystaniem norm zharmonizowanych, ośrodki doskonalenia zawodowego diagnostyki lin stalowych i eksperci branżowi, organy administracji publicznej, w tym jednostki dozoru technicznego nadzorujące stan techniczny lin stalowych i urządzeń transportu linowego na terenie zakładów przemysłowych (przemysł wydobywczy, przemysł turystyczny – koleje linowe i wyciągi narciarskie, huty, porty morskie i śródlądowe, urządzenia transportu pionowego – dźwigi osobowe i towarowe, zakłady przemysłowe używające dźwignic, jako środków przenoszenia materiałów, towarów i urządzeń na bliskie odległości w celach technologicznych) oraz inne organy kontroli takie jak Wyższy Urząd Górniczy, Państwowa Inspekcja Pracy itp.

Klasyfikacja zakresu tematycznego wg ICS

21.220.20; 45.100; 45.120; 77.140.60; 77.140.70; 93.100

Zakres współpracy krajowej na etapie programowania prac i opiniowania dokumentów.

Ministerstwo Infrastruktury, Departament Strategii Transportu

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Zakres współpracy międzynarodowej i regionalnej:

CEN/TC 168; CEN/TC 242; ISO/TC 105

Niniejszy KT jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z:

CEN/TC 168; CEN/TC 242; ISO/TC 105

Na obecnym etapie do prac normalizacyjnych wykonywanych w KT 163 należy zaliczyć kontynuację w zakresie uaktualniania i wprowadzenia do zbioru Polskich Norm zharmonizowanych Norm Europejskich związanych z dyrektywami i rozporządzeniami.

1. ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT 163 znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

- organy administracji państwowej w tym Ministerstwo Rozwoju,
- pracodawcy realizujący ustawowy obowiązek zapewnienia właściwych warunków pracy w dużych, średnich i małych przedsiębiorstwach, wynikający z wymagań dyrektyw europejskich,
- pracownicy zatrudnieni w dużych, średnich i małych przedsiębiorstwach i ich reprezentanci odpowiedzialni za utrzymanie i eksploatację urządzeń transportu linowego,
- służby i eksperci zajmujący się bezpieczeństwem i higieną pracy,
- projektanci, producenci, dystrybutorzy i użytkownicy maszyn i urządzeń transportu linowego,
- instytuty badawcze, laboratoria pomiarowe i badawcze,
- inne instytucje w tym ośrodki szkoleniowe i osoby zainteresowane warunkami pracy z użyciem urządzeń transportu linowego i ich wyposażenia oraz wyposażenia pomocniczego.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

W Polsce w przemyśle wytwórczym urządzeń transportu linowego działa stosunkowo niewiele krajowych producentów żurawi, suwnic, innych rodzajów dźwignic przeznaczonych do przemieszczania towarów, ładunków lub urządzeń o ograniczonym zasięgu, kolei linowych i wyciągów narciarskich. Niestety poważni producenci tych urządzeń to firmy zagraniczne zlokalizowane w UE lub na świecie (włącznie z filiami zagranicznymi lub podwykonawcami). Natomiast bardzo wiele firm krajowych to mikro i małe albo średnie przedsiębiorstwa oferujące usługi z zakresu wykonywania remontów, napraw – w tym serwisowych i modernizacji tych urządzeń.

Z norm opracowywanych w KT 163 korzystają głównie producenci, firmy eksploatujące urządzenia, laboratoria badawcze i jednostki nadzorujące eksploatację urządzeń transportu linowego (np. Wyższy Urząd Górniczy, organy dozoru technicznego wymienione w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz.U. z 2019 r., poz. 667 z późn.zm.)), jak

również zakłady wykonujące badania, naprawy lub modernizacje tych urządzeń oraz ośrodki szkolące personel. Jednakże w chwili obecnej większość krajowych producentów ma problemy finansowe i nie jest bezpośrednio zainteresowana opracowywaniem norm.

2. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Działalność KT 163 powinna skutkować wdrożeniem nowych norm oraz aktualizacją i utrzymaniem zasobów norm istniejących. W wyniku prac normalizacyjnych z zakresu tematycznego KT nr 163 ds. Lin i Transportu Linowego będzie można odnieść następujące korzyści:

- poprawa bezpieczeństwa urządzeń transportu linowego,
- spadek liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia,
- zmniejszenie strat, zarówno ekonomicznych jak i społecznych, związanych z wypadkami przy pracy i z chorobami zawodowymi,
- zwiększenie świadomości społecznej związanej z koniecznością poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników,
- zmniejszenie kosztów odszkodowań w wyniku wypadków,
- usunięcie barier technicznych w handlu urządzeniami transportu bliskiego w kraju, w Europie i na świecie,
- wymiana informacji i współpracy między ekspertami krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi.

3. CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów. KT 163 liczy obecnie 10 członków, którzy reprezentują: jednostki naukowe i badawcze oraz organy dozoru technicznego wcześniej wymienione.

Adres strony internetowej z aktualnym składem KT jest pod adresem:
<https://www.pkn.pl/normalizacja/organy-techniczne/czlonkowie-ktkzpk>

4. CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1 Cele KT

- Przygotowanie polskich wersji językowych norm szczególnie ważnych w zakresie lin stalowych i ich zakończeń.

- Implementacja Norm Europejskich i Międzynarodowych do Polskich Norm oraz terminowa realizacja wszystkich prac ujętych w programie prac normalizacyjnych KT 163.
- Nowelizacja norm własnych.
- Nawiązywanie współpracy z krajowymi producentami żurawi i suwnic i innego wyposażenia związanego z projektowaniem i wytwarzaniem urządzeń transportu bliskiego.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT 163

- Opiniowanie projektów Polskich Norm, będących wprowadzeniem Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych oraz innych dokumentów normalizacyjnych.
- Analiza nowych Norm Międzynarodowych pod względem ich bezpośredniej przydatności.
- Aktywne uczestnictwo w pracach i posiedzeniach KT.
- Uczestnictwo w pracach Grup Roboczych i Grup Projektowych powoływanych przez Przewodniczącego KT.
- Aktywne uczestnictwo w głosowaniach KT.
- Uczestnictwo w pracach komitetów technicznych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych.
- Wyrażanie opinii dotyczących prac KT.

4.3 Aspekty środowiskowe

Działalność KT 163 wpisuje się w ogólną politykę zrównoważonego rozwoju. Prace podejmowane w Komitecie przyczyniają się do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko naturalne.

5. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu

normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynnikami wpływającymi na wykonywanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- skromna baza reprezentująca producentów w KT 163,
- trudności ze znalezieniem podmiotów, który byłyby zainteresowane pracami w sektorze lin i transportu linowego,
- niedostateczne zainteresowania środowiska biznesowego aktywnym uczestnictwem w pracach normalizacyjnych.

6. WYKAZ PUBLIKACJI, AKTUALNIE OPRACOWYWANYCH PROJEKTÓW ORAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Wykaz opublikowanych Polskich Norm i Polskich Dokumentów Normalizacyjnych jest pod adresem: <https://sklep.pkn.pl/>

Wykaz aktualnie opracowywanych projektów jest pod adresem: <https://pzn.pkn.pl/tc/#/work-program/id/9000128393>

Komitet Techniczny 163 przewiduje pozyskanie środków na systematyczne opracowanie w ramach prac na zamówienie Polskich wersji językowych Norm Międzynarodowych wprowadzonych do zbioru PN w języku oryginału.